

Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid

TWEEDE SPECIFIEK ADVIES BIJ

"HET WETENSCHAPS- EN TECHNOLOGIEBELEID IN VLAANDEREN -
BELEIDSPRIORITEITEN 1995-1999"

Beleidsbrief neergelegd door de heer Luc van den Brande,
minister-president van de Vlaamse regering
in de commissie Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid
van het Vlaamse parlement

TWEEDE SPECIFIEK ADVIES BIJ

"HET WETENSCHAPS- EN TECHNOLOGIEBELEID IN VLAANDEREN - BELEIDSPRIORITEITEN 1995-1999"

Beleidsbrief neergelegd door de heer Luc van den Brande,
minister-president van de Vlaamse regering
in de commissie Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid
van het Vlaamse parlement

Vooraf

In zijn eerste globaal advies bij de beleidsbrief "Het Wetenschaps- en Technologiebeleid in Vlaanderen - Beleidsprioriteiten 1995-1999" kondigde de VRWB aan de beleidsbrief op een systematische wijze te bespreken en op basis daarvan aanbevelingen te formuleren ter concretisering van geplande acties en voor eventuele bijsturingen in de voorgestelde opties. Een eerste specifiek advies werd reeds uitgebracht door de VRWB op 6 juni 1996 rond diverse punten van de hoofdstukken 0, 1 en 2 van de beleidsbrief. Het voorliggende advies is een neerslag van de besprekingen in de Raad en zijn commissie Wetenschapsbeleid rond een aantal punten van hoofdstuk 3 'Wetenschapsbeleid: economische finaliteit'.

De Raad formuleert zijn opmerkingen pro-actief in afwachting van de verdere concretisering van de oproep voor een innovatiepact en het aangekondigde innovatiedecreet.

Hoofdstuk 3 - Wetenschapsbeleid: economische finaliteit

3.1.1. Uitgangspunten

De VRWB erkent het belang van de beleidsmaatregelen ter versterking van het concurrentievermogen van de bedrijven, maar is van oordeel dat dit niet het enige uitgangspunt mag zijn. Alhoewel het concurrentievermogen voor de bedrijfswereld vanzelfsprekend cruciaal is, vormen de globale economische, maatschappelijke en ecologische doelstellingen van industriële activiteiten de grond van de zaak. Ze zijn dan ook de logische uitgangspunten en de centrale bekommernissen voor het technologiebeleid.

De Raad meent dat naast technologiediffusie en -voorlichting de aandacht van de overheid ook moet uitgaan naar een aantal begeleidende maatregelen, zoals permanente vorming,

arbeidsorganisatie binnen de bedrijven en een aangepaste regelgeving (zie verder, punt 3.1.4.7.1).

3.1.2. Het IWT als technologie-instrument van de Vlaamse regering

In het licht van de recente aankondiging door de minister-president van de verbouwing van het IWT tot - en binnen - een nieuw geheel, namelijk het Vlaams Agentschap voor Innovatie en Onderzoek, wenst de Raad toch een aantal opmerkingen te maken:

- De Raad stelt zich vragen bij de haast waarmee instellingen worden opgericht en hervormd. Instellingen die volop in ontwikkeling zijn, die reeds blijken te geven van degelijkheid in werking en het verwerven van expertise, zoals het IWT, verdienen het nodige krediet. De Raad is wel van oordeel dat de werking van alle organisaties betrokken bij het wetenschaps- en technologiebeleid periodisch moet geëvalueerd worden, met eventuele bijsturing of hervorming.
- De Raad blijft hierbij pleitbezorger voor structuren met een Raad van Bestuur, waarin alle betrokken maatschappelijke geledingen vertegenwoordigd zijn.
- De Raad meent dat men er dient over te waken dat de door het IWT in een toch beperkte termijn verworven expertise niet verloren gaat.
- De Raad is van oordeel dat de uitbouw van de 'dienstverlenende opdracht' van het IWT kan bijdragen tot de heroriëntatie ten aanzien van de KMO's

3.1.3. Fonds voor Industrieel Onderzoek Vlaanderen

De Raad merkt op dat bij de financiering van onderzoeksprojecten door de overheid de huidige overheadkosten die in rekening mogen gebracht worden te laag zijn; de toepassing van het huidige FIOV-besluit voorziet hiervoor slechts 10%.

De Raad wenst dat, vooraleer een nieuw voorstel voor overheadkost in het nieuwe FIOV-financieringsbesluit wordt opgenomen, het desbetreffende probleem grondig geanalyseerd wordt. De Raad oordeelt dat men hierbij moet uitgaan van een minimum overheadkost van 20%.

3.1.4. Versterking van het industrieel-technologisch weefsel

3.1.4.1. Het clusterbeleid

De Raad wijst op het belang van voldoende flexibiliteit om bestaande clusters te kunnen aanpassen aan het wijzigende

innovatielandschap, en om eventuele ontbrekende clusters te kunnen toevoegen. Een regelmatige tussentijdse globale evaluatie, naast de tussentijdse evaluaties per cluster, is aangewezen.

3.1.4.2. De Collectieve Centra

De Raad is van oordeel dat er grote kwaliteitsverschillen zijn in de werking van de diverse collectieve centra. Een evaluatie van elke centrum afzonderlijk dringt zich hier zeker op.

De op dit ogenblik gehanteerde financieringssleutels, die het belang volgen van de sector voor het desbetreffende gewest, zijn volgens de Raad redelijk. Ze moeten naar de toekomst worden aangepast naargelang de wijzigende behoeften. De huidige behandelingsprocedure is echter achterhaald en weinig transparant.

De Raad vraagt om voor elk collectief centrum een onderzoek uit te voeren naar de wenselijkheid en de financiële implicatie van regionalisering van de financiering, waarbij zeker de stem van de betrokken bedrijven moet gehoord worden.

3.1.4.3. Regionale initiatieven

Alhoewel de Raad akkoord gaat dat de VITO als subregionale component kan fungeren in het technologiediffusienetwerk, reiken de verwachtingen van de Raad naar de VITO toe heel wat hoger aangaande zijn opdracht in het kader van technologiediffusie met betrekking tot zijn onderzoeksdomeinen.

3.1.4.6. HOBUs en toegepast onderzoek

De VRWB beklemtoont dat de hogescholen vooral een taak hebben voor wat betreft ontwikkeling (de D van R&D). In de mate dat zij eerder een onderzoeksopdracht (de R van R&D) krijgen, dient dit te gebeuren in samenwerking met de universiteiten, die voor de wetenschappelijke kwaliteit garant zullen staan.

3.1.4.7.1. Technologievoorlichting: Demonstratieprojecten rond multimedia

De Raad meent dat in het kader van de informatiemaatschappij de aandacht van de overheid niet alleen moet uitgaan naar technologievoorlichting, maar ook naar een aantal andere stimulerende maatregelen, zoals permanente vorming en aangepaste

regelgeving (bv.: wet op bescherming van privacy, nieuwe arbeidsregels voor telewerken, enz.).

De Raad verwijst in dit verband naar het advies van de VRWB over de implicaties van "Nieuwe diensten op kabel en/of telefoonlijnen" voor de Vlaamse wetenschappelijke wereld (Advies VRWB-R/ADV-42 van 28 juni 1995), en meer bepaald naar punt 6 in dit advies:

"Verbeteren van de kennis over de Vlaamse informatiesamenleving bij het publiek en de implicaties i.v.m. opleiding en vorming.

De VRWB beklemtoont dat de uitbouw van een informatiemaatschappij een aantal voorwaarden vereist i.v.m. onderwijs, opleiding en vorming. De VRWB is er zich ten volle van bewust dat een succesvolle overgang niet alleen afhankelijk is van de technologische ontwikkeling en van de technische kennis maar ook in belangrijke mate van het algemene maatschappelijk kader.

Opleiding en vorming vormen dus een cruciaal gegeven zowel voor het algemeen vormend aspect van de bevolking in het algemeen, als voor de technische en technologische vorming en opleiding."

3.1.4.7.2. *Technologievoorlichting: Universiteit en Ondernemen*

De Raad stelt voor om het programma 'Universiteit en Ondernemen', voorgesteld in de beleidsbrief, eveneens toegankelijk te maken voor alle docenten van de universiteiten en het HOBU, alsook het uit te breiden naar niet-technologische ondernemingen, waar vooral docenten uit niet-technologische disciplines hun know how kunnen inbrengen.

3.1.5.4. *Naar een Vlaams ruimtevaartbeleid*

De Raad is van oordeel dat het Vlaams Ruimtevaartforum zich niet alleen moeten buigen over de inventarisatie en strategische stimulering van de absorptiecapaciteit voor ruimtevaartprojecten en onderzoek in Vlaanderen, maar tevens over het belang en de relatieve plaats van ruimtevaartprojecten in de wetenschappelijke, industriële en maatschappelijke beleidsprioriteiten.

Andere opmerkingen

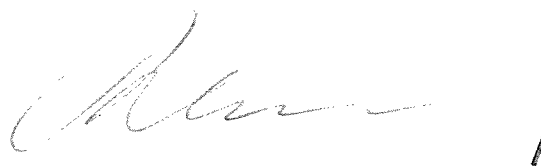
* De Raad had graag vernomen wat de stand van zaken is voor het onderzoeksinitiatief rond spraak- en taaltechnologie, waarvoor in 1994 een kortetermijnprogramma werd opgestart en een langetermijnprogramma werd aangekondigd.

* Bij de uitgangspunten wordt vermeld dat de bedrijven in Vlaanderen in 1993 ruim 1.26% van het bruto regionaal product

besteden aan onderzoek en ontwikkeling en hiermee aansluiten bij het gemiddelde van de O&O-besteding door de industrie in onze vijf belangrijkste handelspartners. Anderzijds wordt er op gewezen dat Vlaanderen relatief sterk is in sectoren die gekenmerkt worden door een eerder lage O&O-inhoud, dat er een achterstand is op het vlak van het aantal patenten, en dat er nood is aan technologische opwaardering. De Raad meent hier een discrepantie vast te stellen en beveelt aan een kwalitatieve beoordeling uit te voeren leidend tot adequate beleidsmaatregelen.

Elisabeth Monard
secretaris

Roger Dillemans
Voorzitter